

بررسی رابطه بهزیستی معنوی و هوش معنوی با سازگاری زناشویی (مطالعه موردی: معلمان مقطع اول متوسطه شهرستان سر دشت)

ابوبکر احمد زاده^۱، مژگان حیاتی^۲

^۱ دانشجوی کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه پیام نور، ایران

^۲ استادیار گروه مشاوره، دانشگاه پیام نور، ایران

چکیده

هدف اصلی این پژوهش بررسی رابطه بهزیستی معنوی و هوش معنوی با سازگاری زناشویی در معلمان مقطع اول متوسطه شهرستان سر دشت بود. روش انجام پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل همه معلمان مقطع اول متوسطه شهرستان سر دشت به تعداد (۲۴۷) نفر است که (۲۳۰) نفر از معلمان متاهل بودند. نمونه آماری بر اساس جدول کرجسی و مورگان (۱۴۰) نفر تعیین گردید، نمونه گیری با استفاده از روش نمونه گیری خوشه گیری انجام شد. ابزار گردآوری اطلاعات و داده ها شامل سه پرسشنامه که عبارتند از: آزمون سازگاری زناشویی لاک والاس، پرسش نامه پرسشنامه هوش معنوی کینگ و پرسشنامه بهزیستی معنوی پولوتزین و الیسون استفاده شد. داده و اطلاعات با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام و از طریق نرم افزار SPSS تحلیل شد. یافته های به دست آمده نشان داد که: بین بهزیستی معنوی و هوش معنوی با سازگاری زناشویی در معلمان متاهل رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: بهزیستی معنوی، هوش معنوی، سازگاری زناشویی.

مقدمه

خانواده نخستین و مهم‌ترین واحد زیستی انسان در جوامع گوناگون بشری است. فضای عاطفی، ارزش‌های اساسی و چگونگی ارتباطات حاکم در خانواده بر نحوه شکل‌گیری استوانه‌های شخصیتی اعضای آن تأثیرات ژرف و پایدار دارد. خانواده ضمن آنکه به عنوان یک سیستم کنشی بسته از استقلال نسبی در برابر محیط پیرامونی برخوردار است، در ارتباط دائم و تأثیرپذیری متقابل با آن نیز به سر می‌برد. این زوجین هستند که باید راهکارهای غلبه بر بحران را در فرایند گفتمان و ارائه راهکارهای عملی بیابند (پیرمرادی، ۱۳۷۹). بنابراین سازگاری در خانواده از اهمیت زیادی برخوردار می‌باشد، چون یکی از رایج‌ترین مفاهیم برای تعیین میزان شادی و پایداری رابطه، رضایت و سازگاری زناشویی است. سازگاری زناشویی وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساس خوشبختی و رضایت از همدیگر دارند (احمدی، ۱۳۸۴). روابط رضایت‌بخش در بین زوجین از طریق علاقه متقابل، میزان مراقبت از همدیگر و پذیرش و تفاهم با یکدیگر قابل‌سنجش است. در واقع سازگاری زناشویی یک ارزیابی کلی از وضع فعلی ارتباط ارایه می‌دهد. این مؤلفه یک فرایند تکاملی است که در طول زندگی زوجین به وجود می‌آید و لازمه آن انطباق سلیقه‌ها، شناخت صفات شخصی، ایجاد قواعد رفتاری و شکل‌گیری الگوهای مراوده‌ای است (اولیاء، ۱۳۸۵). عوامل اجتماعی، اقتصادی، شخصی، شناختی، مذهبی و... فراوانی وجود دارند که در رضایت و سازگاری زناشویی زوج‌ها دخیل بوده و در این میان معنویت در بین زوجین یکی از ارکان اصلی زندگی سعادت‌مندانه است و رضایت و سازگاری زناشویی را افزایش می‌دهد.

توجه به معنویت در حل مشکلات زندگی، از دوران ویلیام جیمز و نگارش کتاب گوناگونی تجارب معنوی (۱۹۷۷) وی آغاز شد. او معتقد بود که معنویت موجب معنا در زندگی انسان شده و امری همگانی است و مانند هیجان درجات مختلفی دارد (وان، ۲۰۰۲).

مطالعات جدید عصب‌شناسان نشان می‌دهد که برخی کنش‌های مغزی با تجربه‌های معنوی همراه است. کاوندیش و الیکینیس معتقدند که معنویت موجب معنی در زندگی انسان می‌شود، به گونه‌ای که وی رفتارهای عقلانی و منطقی را جهت پیروی در زندگی

استفاده می‌کند (زوهر و مارشال، ۲۰۰۰). در مطالعات اسمیت نشان داده شده است که هوش معنوی لازمه سازگاری بهتر یا محیط است و افرادی که از هوش معنوی بالاتری برخوردارند، تحمل آنان در مقابل فشارهای زندگی بیشتر است و توانایی بالاتری را جهت سازگاری با محیط از خود بروز می‌دهند (اسمیت، ۲۰۰۴). هوش معنوی برای شناسایی انتخاب‌هایی که در بهزیستی روانشناختی و رشد سلامتی بشر نقش دارند امری لازم است. هوش معنوی یکپارچه‌کننده زندگی درونی و معنوی با زندگی بیرونی و محیط کار است و بیانگر مجموعه‌ای از توانایی‌ها و ظرفیت‌ها و منابع معنوی می‌باشد که به کار بردن آن در زندگی روزانه موجب افزایش انطباق‌پذیری فرد می‌شود (سهرابی، ۱۳۷۸). بنابر تعریف آمرام (۲۰۰۹) هوش معنوی عبارت است از مجموعه‌ای از توانایی‌ها برای کاربست ابزار، منابع، ارزش‌ها و ویژگی‌های معنوی در جهت افزایش کنش و بهزیستی زندگی روزانه.

از آنجایی که مذهب و خانواده ارزش‌های مشابهی را مورد تأکید قرار می‌دهند، پژوهشگران رابطه نزدیک بین آن دو پیش‌بینی می‌کنند (مصلحی و احمدی، ۲۰۱۳). طرفداران نقش معنویت در بهبود سلامت روانی و سازگاری بین فردی تلاش‌های متعددی را برای ارتباط بین دو مفهوم سلامتی و معنویت تحت عنوان بهزیستی معنوی انجام داده‌اند (هاکس و همکاران، ۲۰۰۳).

بهزیستی معنوی یک عنصر روانی، اجتماعی و یک عنصر مذهبی را شامل می‌شود. بهزیستی مذهبی، که عنصر مذهبی است، نشانه ارتباط با یک قدرت برتر یعنی خداست. بهزیستی وجودی، عنصر روانی اجتماعی است و نشانه احساس فرد است از اینکه

کیست، چه کار و چرا انجام می‌دهد و به کجا تعلق دارد. در نتیجه احساس سلامت معنوی، رضایت و هدفمندی به تبع آن به وجود می‌آید (الیسون، ۱۹۸۳).

صفری و همکاران (۱۳۹۴) رابطه هوش معنوی با سازگاری زناشویی معلمان ابتدایی گناباد را بررسی کردند. و به این نتیجه رسیدند که با آموزش مؤلفه های هوش معنوی در جهت کاهش مشکلات زناشویی و افزایش سازگاری زناشویی می توان گام برداشت. در تحقیقی دیگر صباغی و همکاران (۱۳۹۲) رابطه بین هوش معنوی و هوش هیجانی در تبیین سازگاری زناشویی را بررسی کردند. نتایج نشان داد زیر مقیاس های شادمانی، روابط بین فردی، مسئولیت پذیری اجتماعی، از مقیاس هوش هیجانی و بسط هوشیاری از مقیاس هوش معنوی روی هم قادر به تبیین ۳۳/۲ درصد از تغییرات سازگاری زناشویی را تبیین نمایند.

صفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۳) رابطه ی بین بهزیستی معنوی و ذهن آگاهی با رضایت زناشویی را بررسی کردند. نتیجه ی این تحلیل نشان می دهد که بهزیستی معنوی و ذهن آگاهی متغیرهای مهمی برای پیش بینی رضایت زناشویی می باشند. در تحقیقی دیگر نریمانی و همکاران (۱۳۹۳) نقش بهزیستی معنوی و پایبندی مذهبی در پیش بینی رضامندی زناشویی پرستاران را بررسی کردند. یافته های این پژوهش بیانگر آن است که پایبندی به مذهب و معنویت منجر به افزایش خشنودی زناشویی می شود.

پژوهش ساندر و هوگای (۲۰۰۳) در بررسی رابطه بین معنویت و رضایت از زندگی زنان آفریقایی آمریکایی نشان داد زنانی که مذهبی تر هستند از رضایت زندگی بالاتری برخوردار هستند ناسل (۲۰۰۴) در مطالعه ای با عنوان باورهای مذهبی و رضایت و کیفیت زندگی زناشویی براین باور است که عقاید و اعمال مذهبی با نتایج مثبتی مثل بهزیستی جسمانی، هیجانی و روانشناختی، کنش درون فردی مثبت، ثبات و رضایت زناشویی و افزایش کیفیت زندگی مرتبط است. الکس و همکاران (۲۰۱۱) در پژوهشی که با عنوان شادی تاهل به عنوان تابعی از هوش معنوی انجام دادند، گزارش کرده اند که نشاط زناشویی موجب رضایت زناشویی و هوش معنوی هم با رضایت زناشویی رابطه وجود دارد.

آمار روزافزون طلاق، خشونت خانوادگی و اختلافات خانوادگی نشانگر آن است که سازگاری زناشویی به آسانی قابل دستیابی نیست با توجه به اینکه هوش معنوی و بهزیستی معنوی، شکل دهنده رفتارهای فرد در اجتماع هستند و مجموعه ای از توانایی ها برای بهره گیری از منابع دینی و معنوی هستند و در حل مشکلات زندگی تأثیرگذار می باشند، هدف از این پژوهش، روشن ساختن اهمیت معنویت (هوش معنوی و بهزیستی معنوی) بر سازگاری زناشویی بود. بنابراین، با توجه به اهمیت هوش معنوی و بهزیستی معنوی و تأثیر آن بر همه جنبه های زندگی انسان ها، ارزیابی رابطه آنها با سازگاری زناشویی از اهمیت ویژه ای برخوردار است و تحقیق حاضر درصدد پاسخ گویی به این سؤال است که چه رابطه ای بین هوش معنوی و بهزیستی معنوی با سازگاری زناشویی معلمان متاهل وجود دارد؟

روش تحقیق

الف) روش پژوهش: پژوهش حاضر از لحاظ هدف، پژوهشی کاربردی محسوب می شود و از نظر شیوه گردآوری اطلاعات تحقیق توصیفی از نوع همبستگی بود.

ب) جامعه آماری: جامعه مورد مطالعه در این پژوهش را معلمان مقطع اول متوسطه شهرستان سردشت در سال کاری ۹۶-۹۵ در بر می گیرد که تعداد آنها ۲۴۷ نفر است. که (۲۳۰) نفر از معلمان متاهل بودند.

ج) حجم نمونه و روش نمونه گیری: در این پژوهش با توجه به حجم جامعه آماری مورد نظر، و بر اساس جدول مورگان و کرجسی، حجم نمونه ۱۴۰ نفر از معلمان متاهل به شیوه نمونه گیری تصادفی خوشه ای، جهت اجرای پژوهش انتخاب شدند.

(د) روش گردآوری اطلاعات:

۱) مطالعات کتابخانه‌ای: در این قسمت به منظور گردآوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری و ادبیات تحقیق موضوع، از منابع کتابخانه‌ای، مقالات، کتابهای مورد نیاز استفاده می شود.

۲) تحقیقات میدانی در این قسمت به منظور جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات برای تجزیه و تحلیل از پرسشنامه استفاده می شود.

(ه) ابزار جمع‌آوری اطلاعات

برای جمع‌آوری اطلاعات از آزمون سازگاری زناشویی لاک والاس، پرسش‌نامه پرسشنامه هوش معنوی کینگ و پرسشنامه بهزیستی معنوی پولوتزین و الیسون استفاده شد.

پرسشنامه سازگاری زناشویی لاک و والاس (MAT) در سال ۱۹۵۹ طراحی شده و برپایه ادراک بین‌فردی از روابط زناشویی استوار است و در قالب ۱۵ سوال میزان موفقیت همسران را در خصوص فعالیت‌های دخیل در سازگاری زناشویی می‌سنجد. این آزمون با کاربرد روش دو نیمه کردن، اعتبار ۹۰ درصد را نشان داده است. همچنین این آزمون با ایجاد تمایز واضح و آشکار بین همسرانی که به خوبی سازش یافته‌اند و آن‌هایی که در ازدواج خود دچار تنیدگی هستند روایی بسیار بالایی را نشان داده است. این آزمون توسط مظاهری در سال ۱۳۷۹ ترجمه و بر روی یک نمونه زوج ایرانی اجرا شده است (مظاهری، ۲۰۰۳).

پرسشنامه هوش معنوی کینگ: این پرسشنامه خودگزارشی که توسط دیوید کینگ (۲۰۰۸) تدوین و اعتبار یابی شده است، ۲۴ ماده دارد. این پرسشنامه دارای ۴ عامل است: ۱- تفکر وجودی انتقادی ۲- ارائه معنای شخصی ۳- آگاهی متعالی ۴- توسعه حالت هشیاری / خودآگاهی - این پرسشنامه در ابتدا ۴۲ آیتمی بوده که با استفاده از روش تحلیل عامل، در نهایت بصورت پرسشنامه ۲۴ آیتمی ارائه شده است. هر آیتم ۵ گزینه دارد که بصورت ۰، ۱، ۲، ۳، ۴ نمره گذاری میشود. ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه، ۰/۹۲، میانگین همبستگی درون آیتمی ۰/۳۴، پایایی دو نیمه سازی ۰/۹۱، پایایی آزمون - آزمون مجدد (بعد از ۴ ماه) ۰/۸۹، می باشد. این پرسشنامه با مقیاسهای روانشناختی مانند پرسشنامه معنای زندگی (استگر، ۲۰۰۶)، مقیاس رضایت از زندگی (دینر، ۱۹۸۵) مقیاس هوش هیجانی (اسکات، ۱۹۹۸) و مجموعه استعداد چند بعدی ۲ (جکسون، ۱۹۹۸) رابطه دارد که در مجموع از اعتبار سازه، اعتبار واگرا و اعتبار همگرای آن به خوبی حمایت می کند.

پرسشنامه بهزیستی معنوی توسط پولوتزین و الیسون در سال ۱۹۸۲ معرفی شد. این پرسشنامه ۲۰ سوال دارد که ۱۰ سوال آن سلامت مذهبی و ۱۰ سوال دیگر سلامت وجودی فرد را می‌سنجد. پاسخ سوالات بصورت لیکرت ۶ گزینه‌ای و از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق دسته بندی شده است. این پرسشنامه در ایران توسط مژگان عباسی در سال ۱۳۸۴ بر روی ۲۸۳ دانشجوی پرستاری دانشگاه های ایران، تهران و شهید بهشتی اجرا گردیده است. پایایی پرسشنامه با آلفای کرونباخ ۰/۸۲ گزارش شده است. همچنین در پژوهش فاطمی و همکاران (۱۳۸۵) روایی پرسشنامه پس از ترجمه به فارسی از طریق روایی محتوا تعیین گردید. پایایی هم از طریق ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۲ تعیین گردید.

(ر) روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها:

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و اطلاعات بدست آمده، از دو روش آماری زیر استفاده شده است.

الف- آمار توصیفی: به منظور توصیف اطلاعات از جدول و نمودار توزیع فراوانی و درصد شاخص های مرکزی (میانگین) و شاخص پراکندگی (واریانس و انحراف معیار) استفاده شد.

ب- آمار استنباطی: هم چنین برای آزمون فرضیه های پژوهش از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام استفاده شده است. شایان ذکر است که قبل از به کارگیری آزمون های مذکور، مفروضات آنها بررسی گردید. تجزیه و تحلیل داده ها به وسیله نرم افزار آماری SPSS انجام شد.

یافته ها

فرضیه اول- بین بهزیستی معنوی با سازگاری زناشویی در معلمان متأهل رابطه معنادار وجود دارد.

جدول ۱: آزمون ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه بین دو متغیر سلامت معنوی و سازگاری زناشویی

ضریب همبستگی پیرسون	**۰/۳۱۶
سطح معنی داری آزمون	.000
تعداد افراد	۱۴۰

جدول یک نشان می دهد مقدار ضریب همبستگی پیرسون با سه رقم اعشار برابر است با ۰/۳۱۶ که نشان دهنده رابطه خوبی بین دو متغیر می باشد. چون سطح معنی داری کوچکتر از ۰/۰۵ است فرضیه تأیید می شود. فوق سطح معنی داری آزمون با سه رقم اعشار صفر است یعنی کوچکتر از ۰/۰۵ است. در نتیجه حداقل با ۹۵ درصد اطمینان می توانیم بگوییم بین دو متغیر مورد مطالعه رابطه معنی داری وجود دارد.

فرضیه دوم- بین هوش معنوی با سازگاری زناشویی در معلمان متأهل رابطه معنادار وجود دارد.

جدول ۲: آزمون ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه بین دو متغیر هوش معنوی و سازگاری زناشویی

ضریب همبستگی پیرسون	**۰/۳۶۱
سطح معنی داری آزمون	.000
تعداد افراد	۱۴۰

جدول دو نشان می دهد مقدار ضریب همبستگی پیرسون با سه رقم اعشار برابر است با ۰/۳۶۱ که نشان دهنده رابطه خوبی بین دو متغیر می باشد. چون سطح معنی داری کوچکتر از ۰/۰۵ است فرضیه تأیید می شود. فوق سطح معنی داری آزمون با سه رقم اعشار صفر است یعنی کوچکتر از ۰/۰۵ است. در نتیجه حداقل با ۹۵ درصد اطمینان می توانیم بگوییم بین دو متغیر مورد مطالعه رابطه معنی داری وجود دارد.

- بین بهزیستی معنوی و هوش معنوی با سازگاری زناشویی در معلمان متأهل رابطه معنادار وجود دارد.

برای بررسی این فرضیه از تحلیل رگرسیون استفاده شد مدل رگرسیون بصورت زیر بود:

$$R_2 = \beta_1(\text{هوش معنوی}) + \beta_2(\text{سلامت معنوی}) + \alpha = \text{میزان سازگاری زناشویی}$$

جدول ۳: توان دوم ضریب همبستگی مدل رگرسیونی

شماره مدل R (ضریب همبستگی) R² (توان دوم ضریب همبستگی) R² (تطبيق یافته)

1	۰/۳۱۶	۰/۱۰۰	۰/۰۹۴
۲	۰/۳۹۷	۰/۱۵۸	۰/۱۴۵

** متغیر وابسته : سازگاری زناشویی

جدول سه نشان می دهد ضریب همبستگی و توان دوم آن وجود رابطه ی قوی بین متغیرهای تثبیت شده در مدل را تأیید می کنند.

جدول ۴: آنالیز واریانس برای تشخیص مناسبت مدل رگرسیونی متغیر سازگاری زناشویی

منبع خطا	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره F	سطح معنی داری
رگرسیون	۶۵۶۰۰۳۹	2	۳۲۸۰۰۱۹	۱۲.۸۱۰	.000
باقیمانده ها	۳۵۰۸۰۳۸۲	۱۳۷	۲۵۶.۰۶۱		
کل	۴۱۶۴۰.۴	۱۳۹			

* متغیرهای مستقل (پیش بین): سلامت معنوی، هوش معنوی

** متغیر وابسته : سازگاری زناشویی

طبق نتایج جدول چهار و با توجه به مقدار (۱۲.۸۱۰) F و همچنین با توجه به اینکه سطح معنی داری با سه رقم اعشار صفر است یعنی کوچکتر از ۰/۰۱ است بنابراین فرض مناسبت مدل تعیین شده با اطمینان ۹۹ درصد تأیید می شود و می گوئیم مدل رگرسیونی توانایی پیش بینی متغیر وابسته را دارد.

جدول ۵: ضرایب ثابت و متغیر برای مدل رگرسیونی متغیر میزان سازگاری زناشویی

متغیرهای مدل	ضرایب غیراستاندارد	ضرایب استاندارد شده	T	سطح معنی داری
	α و β	Beta		
1 ضریب ثابت α	۲۵.۴۹۶		۲.۷۵۵	.۰۰۷
بهبزستی معنوی	.۲۵۰	.۱۸۷	۲.۰۹۸	.۰۳۸
هوش معنوی	.۳۵۶	.۲۷۲	۳.۰۵۵	.۰۰۳

* متغیرهای مستقل (پیش بین): سلامت معنوی، هوش معنوی

** متغیر وابسته : سازگاری زناشویی

جدول پنجم مقادیر محاسبه شده α و β_1 ، β_2 برای مدل رگرسیون را نشان می دهد همانطور که جدول نشان می دهد سطح معنی داری متغیر کیفیت زندگی کوچکتر از ۰/۰۵ است. بنابراین مدل نهایی رگرسیون به شکل زیر خواهد بود.

$$.۲۷۲ \text{ (هوش معنوی)} + .۱۸۷ \text{ (بهبزستی معنوی)} + ۲۵.۴۹۶ = \text{سازگاری زناشویی}$$

بحث و نتیجه گیری

در این تحقیق فرضیه اول مطالعه پیش بینی می کرد که بین متغیر بهبودی معنوی با سازگاری زناشویی در معلمان متاهل رابطه وجود دارد. نتایج بدست آمده نشان داد که بین متغیر بهبودی معنوی با سازگاری زناشویی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

این یافته با پژوهش های صفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۳)، نریمانی و همکاران (۱۳۹۳)، ساندر و هوگای (۲۰۰۳)، ناسل (۲۰۰۴) مبنی بر عقاید و اعمال مذهبی با نتایج مثبتی مثل بهبودی جسمانی، هیجانی و روانشناختی، کنش درون فردی مثبت، ثبات و رضایت زناشویی و افزایش سازگاری زناشویی مرتبط است همخوانی دارد.

در تبیین این یافته می توان گفت که بهزیستی معنوی در شناخت و ارتباط دوستانه با خدا و بندگان و تحقق فضائل در خویشتن، مفهوم می یابد، و از ارکان آن، نوع ارتباطات ضابطه مند زن و مرد است که موفقیت در ارکان دیگر از بهزیستی معنوی را تسهیل می کند و بر بسیاری از ابعاد زندگی فردی، اجتماعی و معنوی افراد تأثیر می گذارد. در حقیقت، سنگ بنای زندگی زناشویی باید به گونه ای نهادینه شود که عملکرد مطلوب خانواده و ارتقا بهزیستی معنوی اعضای آن را به دنبال داشته باشد. موفقیت در ازدواج و رضایت زوجین از یکدیگر و سازگاری زناشویی، در سایه معنویت شکل می گیرد.

در این تحقیق فرضیه دوم مطالعه پیش بینی می کرد که بین متغیر هوش معنوی با سازگاری زناشویی در معلمان متاهل رابطه وجود دارد. نتایج بدست آمده نشان داد که بین متغیر هوش معنوی با سازگاری زناشویی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

این یافته با پژوهش های صفری و همکاران (۱۳۹۴)، صباغی و همکاران (۱۳۹۲)، اسمیت (۲۰۰۴) و الکس و همکاران (۲۰۱۱) مبنی بر افراد دارای هوش معنوی بالا، انعطاف پذیر هستند، درجه بالایی از هوشیاری نسبت به خویشتن دارند، توانایی برای رویارویی با مشکلات و تعارضات زناشویی و چیره شدن بر آن ها را دارند همخوانی دارد. در تبیین این یافته می توان گفت که هوش معنوی موجب می شود که انسان با ملامت و عذوبت بیشتری به مشکلات نگاه کند، تلاش بیشتری برای یافتن راه حل داشته باشد، سختی های زندگی را بهتر تحمل کند و به زندگی خود پویایی و حرکت دهد این تلاش برای حل کردن سازگاران مسائل در زندگی مشترک، منجر به کیفیت زندگی بالا و سازگاری زناشویی منجر خواهد شد.

نتایج رگرسیون به روش گام به گام نشان می دهد که ابتدا متغیر هوش معنوی به عنوان قویترین متغیر پیش بین وارد مدل شده و در گام دوم متغیر بهزیستی معنوی به مدل اضافه شده است و این متغیرها توانسته اند ۲۵ درصد واریانس متغیر ملاک (سازگاری زناشویی) را تبیین کند. در میان این متغیرها، متغیر هوش معنوی ($Beta=0/272$) بیشترین سهم را در پیش بینی متغیر ملاک (سازگاری زناشویی) دارد. و متغیر بهزیستی معنوی ($Beta=0/187$) کمترین سهم را در پیش بینی متغیر ملاک (سازگاری زناشویی) دارد.

در مجموع، می توان گفت معنویت در سازگاری زناشویی نقش مهمی دارد. احتمالاً معنویت با دید و افق گسترده ای که در ذهن آدمی فراهم می سازد نیروی سازشی عمده ای در روابط زن و مرد به وجود می آورد. کریک پاتریک با رویکردی تحولی معتقد است، دین و معنویت در طول تاریخ تکامل انسان برای حل مشکلات بشر سازوکارهای روان شناختی مختلفی را به ارمغان آورده که بیانگر کارکرد تکاملی آن می باشد. عقاید و اعمال مذهبی از لحاظ درون فردی، فرد را قادر می سازد که از لحاظ فیزیولوژیکی، شناختی و عاطفی خشم خود را کنترل کند و به او کمک کند که مسئولیت اعمال خود را در تعارضات بپذیرد. از لحاظ بین فردی، اعمال مذهبی شرایطی ایجاد می کند که فرد در هنگام خشم به خدا توجه کند و حمایتی برای هر دو زوج ایجاد می کند که از تعارض با یکدیگر اجتناب کنند. ارتباط با خدا یک نقش تعاملی و جبرانی و تکاملی در رابطه با سازگاری زناشویی دارد.

منابع

۱. احمدی، خ؛ ع. فتحی آشتیانی و ش. نوایی نژاد (۱۳۸۴)، «بررسی عوامل زمینه ای، فردی و ارتباطی دوجانبه ای مؤثر بر سازگاری زناشویی»، فصلنامه خانواده پژوهی، (۳)، ۱، ۲۳۱-۲۳۷.
۲. اولیاء، ن. (۱۳۸۵)، بررسی تأثیر آموزش غنی سازی زندگی زناشویی بر افزایش رضایتمندی زوجین شهر اصفهان پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه اصفهان.
۳. پیرمرادی، س. (۱۳۷۹)، مفاهیم و تئوری های کلیدی در خانواده درمانی، اصفهان، همام.
۴. سهرابی، فرامرز (۱۳۸۷). مبانی هوش معنوی، فصلنامه سلامت روان، سال اول، شماره ۱، صفحات، ۱۸-۱۴.
5. Alex, M; & et al, (2011). Marital happiness as the function of spiritual intelligence. International Multidisciplinary Research journal, v 1(9), p. 6-7.
6. Amram, Y(2009).The contribution of Emotional and Spiritual Intelligences to Effective Business Leadership, Institute of Transpersonal Psychology, California
7. Elison C. Spiritual well-being: conceptualization and measurement. Journal of Psychology and Theology. 1983; 11: 330-40.
8. Hawks SR, Goudy MB, Gast JA. Emotional eating and spiritual well-being: a possible connection? American Journal of Health Education. 2003; 34(1): 30-3.
9. King, D, B. (2008). Rethinking claims of spiritual intelligence: A definition, model and measure. Master of science dissertation, Trent University, Canada, Ontario.
10. Moslehi J, Ahmadi MR. The role of religious life in marital satisfaction couples. Psychology and Religion. 2013; 6(2): 75-90.
11. Nasel.D.(2004). Spiritual Orientation in Relation to spiritual intelligence: A consideration of traditional Christianity and new Agelindividua listic spiritualality: unpublished thesis. Australia: The university of south Australia.
12. Vaughan F. What is spiritual intelligence? Journal of Humanistic psychology. 2002;42(2): 16-33. [Persian]
13. Zohar,D.,&Marshall,I. 2000.SQ: Spiritualintelligence,the ultimate intelligence.London: Bloomsbury.

The Relationship between Quality of Spiritual Well-Being and Spiritual Intelligence with Marital Adjustment (Case Study: First Grade High School Teachers of Sardasht City)

Abubakr Ahmadzadeh¹, Mojgan Hayati²

1. Graduate Student Counseling, PNU, Iran

2. Consulting Assistant Professor, Payam Noor University, Iran

---

Abstract

The main objective of this research was the relationship between quality of Spiritual well-being and spiritual intelligence with marital adjustment. The research was descriptive of Correlational. The study population consisted all of First grade high school teachers of Sardasht city (247 persons) that 230 teachers were married. The sample size has been determined based on Krejcie & Morgan table, 140 individuals were determined. Sampling was conducted using cluster sampling. Information and data collection tools were three questionnaires which include: Locke-Wallace Marital Adjustment Test, King Spiritual Intelligence Questionnaire, Palutzian & Ellison spiritual well-being questionnaire. Data and information using Pearson correlation coefficient and a multiple regression analysis step - by - step method and through SPSS software was analysis. The findings showed that between quality of Spiritual well-being and spiritual intelligence with marital adjustment there is a significant positive relationship.

Keywords: Spiritual Well-Being, Spiritual Intelligence, Marital Adjustment

---